

Warszawa, dnia 31 października 2017 r.

Sygn. akt VI Ka 404/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Małgorzata Bańkowska

protokolant: protokolant sądowy - stażysta Renata Szczegot

przy udziale prokuratora Anny Gomulskiej

po rozpoznaniu dnia 31 października 2017 r. w W.

sprawy P. P., córki J. i K., ur. (...) w W.

oskarżonej o czyn z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. w zb. z art. 162 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie

z dnia 13 stycznia 2017 r. sygn. akt IV K 790/14

zaskarżony wyrok uchyla i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie do ponownego rozpoznania.

sygn. akt VI Ka 404/17

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy zważył, co następuje. Apelacja prokuratora zasługuje na uwzględnienie.

Skarżący trafnie wskazał, iż sąd rejonowy dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia - uznając, że oskarżona P. P. oddalając się z miejsca spowodowanego przez siebie wypadku drogowego bez uprzedniego sprawdzenia stanu zdrowia pokrzywdzonych i sprowadzenia na miejsce wykwalifikowanej pomocy medycznej, działała w stanie silnego wzburzenia i szoku, w związku z czym nie wypełniła znamion czynu zabronionego, opisanego w art. 162 § 1 kk.

Istotę przestępstwa nieudzielenia pomocy stanowi zaniechanie pomocy osobie znajdującej się obiektywnie w położeniu grożącym bezpośrednio niebezpieczeństwem utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu (wyrok SA w Łodzi z dnia 14 marca 1996 r., II AKa 26/96).

Warunkiem odpowiedzialności sprawcy na podstawie art. 162 § 1 kk nie jest natomiast zaistnienie jakiegokolwiek skutku, a w szczególności skutków wymienionych w tym przepisie - utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu człowieka - lecz świadomość znajdowania się innej osoby w położeniu bezpośrednio dla niej niebezpiecznym i uchylenie się od udzielenia pomocy, mimo że można jej udzielić bez narażenia samego siebie lub innej osoby na niebezpieczeństwo (postanowienie SN z dnia 11 lutego 2003 r., V KK 112/02).

W realiach niniejszej sprawy, w ocenie sądu okręgowego, zachowanie oskarżonej P. P. wypełniło znamiona czynu z art. 162 § 1 kk w momencie, gdy oddaliła się z miejsca spowodowanego przez siebie zdarzenia drogowego, nie udzielając

pomocy poszkodowanym. Oskarżona nie podjęła wówczas żadnych działań pozwalających na ustalenie ich faktycznego stanu, a także nie wezwała na miejsce zdarzenia drogowego podmiotów, które mogłyby tej fachowej pomocy udzielić.

Należy uznać, iż niezasadnymi są twierdzenia sądu I instancji, w których wskazuje on na okoliczność, że inkryminowane zdarzenie miało miejsce na ruchliwej ulicy w godzinach szczytu – w związku z czym inni uczestnicy ruchu również mogli udzielić pomocy poszkodowanym oraz wezwać na miejsce pogotowie, albowiem nie umniejszają one w żaden sposób ciężącej na P. P. odpowiedzialności, która wynika z art. 162 § 1 kk. Opisana wyżej sytuacja nie zwalnia bowiem oskarżonej (jako sprawcy zdarzenia) z obowiązku pomocy osobom, które zostały poszkodowane spowodowanym przez nią wypadkiem oraz w żaden sposób nie przenosi tego obowiązku na inne osoby.

Nie sposób również stwierdzić, aby zachowanie oskarżonej polegające na niezwłocznym oddaleniu się z miejsca zdarzenia było wywołane szokiem, jakiego doznała w związku ze spowodowaniem wypadku drogowego.

Należy w tym miejscu podzielić pogląd prokuratora, iż oskarżona mając świadomość, że doszło do uderzenia przez nią w inny pojazd zatrzymała się na chwilę, a następnie oddaliła się z miejsca zdarzenia. Niezależnie więc od argumentacji sądu I instancji, należy uznać, że oskarżona podjęła świadomą decyzję o nieuprawnionym opuszczeniu miejsca spowodowanego przez siebie wypadku. Powyższe mogło być spowodowane brakiem uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi, lub też innymi okolicznościami, które ze względu na ucieczkę oskarżonej nie mogły zostać ustalone w ramach niniejszego postępowania.

W sprawie również nie bez znaczenia pozostaje fakt, iż P. P. zgłosiła się na komisariat policji dopiero po upływie ok 3 godzin od chwili zdarzenia, uprzednio konsultując to telefonicznie ze swoją koleżanką K. B. oraz właścicielką prowadzonego przez siebie pojazdu – J. R.. Opisane zachowanie oskarżonej (wbrew twierdzeniu sądu meriti) nie stanowiło więc jej emocjonalnej reakcji na inkryminowane zdarzenie, lecz było chłodną, w pełni świadomą kalkulacją i oceną jej sytuacji, nakierowaną w pierwszej kolejności na uniknięcie odpowiedzialności karnej. Gdy zaś oskarżona uświadomiła sobie (po konsultacji z innymi osobami) iż nie jest w stanie odpowiedzialności tej uniknąć – podjęła działania mające na celu jej zminimalizowanie.

Dodatkowo, dokonując kwestionowanych przez prokuratora ustaleń faktycznych, sąd rejonowy nie oparł ich na obiektywnych dowodach, lecz bezkrytycznie bazował na wyjaśnieniach oskarżonej- nie przeprowadzając żadnych innych dowodów, pozwalających na weryfikację jej twierdzeń.

Należy również wskazać, podzielaając w tym miejscu pogląd prokuratora, iż wedle konsekwentnego stanowiska judykatury przepis art. 162 § 1 kk pozostaje w realnym zbiegu z art. 177 § 1 kk w zw. z art. 178 kk (zob. np. wyrok SN z dnia 18 maja 2009 r., III KK 22/09, wyrok SN z dnia 24 października 2007 r., IV KK 304/07). Jest to pogląd zdecydowanie słuszny. Trzeba przyjąć, że w sytuacji gdy w obrębie jednego zdarzenia ucieczka sprawcy z miejsca zdarzenia połączona jest z nieudzieleniem przez niego pomocy pokrzywdzonym, zachodzi realny zbieg przestępstw. W ocenie sądu okręgowego niezasadną zatem była dokonana przez sąd rejonowy modyfikacja opisu czynu zarzucanego P. P. i wyeliminowanie z niego okoliczności wskazujących na jej ucieczkę z miejsca zdarzenia oraz nieudzielenie pomocy osobom poszkodowanym na skutek spowodowanego przez nią zdarzenia drogowego.

Reasumując zatem powyższe, z uwagi na stwierdzone uchybienia sąd okręgowy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Pragi – Południe do ponownego rozpoznania. Sąd rejonowy winien dokonać wnikliwej analizy całości zgromadzonego materiału dowodowego, w zakresie czynu zarzucanego aktem oskarżenia P. P. oraz przyjętej tam kwalifikacji prawnej jej zachowania, a w razie konieczności przeprowadzić nowe dowody, pozwalające na dokonanie wszechstronnych i zupełnych ustaleń w sprawie.

Z tych względów orzeczono, jak w wyroku.